

КОЛЕГІЯ ПАВЛА ГАЛАГАНА (далі – К.) (01.10.1871–15.06.1920) – приватний середній заклад освіти закритого типу для хлопчиків, що його заснував 26.03.1870 р. у Києві відомий укр. землевласник, громадський і земський діяч Г. Галаган на пам'ять свого померлого сина Павла. Директорами, учителями К. були члени Старої громади. У різні часи заклад очолювали В. Григор'єв, І. Нечипоренко, А. Степанович, З. Архимович, І. Анненський та ін. К. підпорядковувалася Міністерству народної освіти, була під патронатом Київського ун-ту Св. Володимира. У К. навчалися учні з усіх укр. земель. За програмою заклад відповідав чотирьом старшим класам класичної гімназії.

За Статутом мета К. була така: підготовка незаможних молодих людей до навчання в ун-ті; сприяння розвитку самостійної пед. справи. К. відрізнялася від ін. навч. закладів новаторськими підходами до організації освітнього процесу: доступність усіх верств населення до навчання; індивід. підхід до учнів; тісний зв'язок із сім'ями учнів; нац. характер освітнього процесу; вільний вибір педагогами методів навчання. У 1919–1920 рр. у головному корпусі зберігалися фонди Всеукраїнської бібліотеки України, заснованої Гетьманом П. Скоропадським. К. припинила своє існування згідно з наказом Народного комісаріату освіти УРСР від 15.06.1920 р. про ліквідацію гімназій. У класних і жилих приміщеннях із 1923 р. була трудова школа й дитячий будинок, потім – середня школа ім. І. Франка. Нині в приміщенні К. працює Музей літератури України, у якому зберігається значна частина бібліотеки, подарованої Г. Галаганом. К. відіграла велику роль у розвитку укр. освіти, підготовці нової укр. еліти.

Лит.: 1. Березівська Л. Д., Шевчук О. М. Колегія Павла Галагана в контексті розвитку освіти в Україні (1871–1920) // Нариси з історії розвитку

новаторських навчально-виховних закладів в Україні (XX століття): навч.-метод. посіб. / О. В. Сутомлинська, В. С. Курило, Н. П. Дічек, Л. Д. Березівська та ін. Луганськ, 2010. 2. Білокінь С. Колегія Павла Галагана. Київ, 1998. 3. Шевчук О. М. Організація і зміст навчально-виховного процесу Колегії Павла Галагана (1871–1920 рр.): дис. ... канд. пед. наук: 13.00.01 / Уман. держ. пед. ун-т ім. Павла Тичини. Умань, 2013.

Л. Д. Березівська